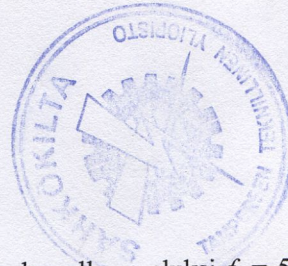

Tentissä saa käyttää omaa laskinta, myös ohjelmoitavaa

- 1) Oikosulkumoottorin parametrit ovat seuraavat:
- Nimellinen syöttötaajuus $f_n = 50$ Hz
  - Nimellisyörimisnopeus $n_m = 1455$ rpm
  - Nimellisvääntömomentti $T_n = 60$ Nm
  - Napapariluku $p = 2$

Moottoria syötetään taajuudenmuuttajasta syöttötaajuuden ollessa aluksi $f_1 = 50$ Hz. Kuormana on vakiona pysyvä kuormamomentti T_L , joka on yhtä suuri kuin moottorin nimelliskuormitus. Tietyllä ajanhetkellä moottorin syöttötaajuutta kasvatetaan askelmaisesti $f_2 = 52$ Hz:iin moottorin ilmajäilivuon pysyessä vakiona.

Laske:

- a. Moottorin yörimisnopeus n_r , absoluuttinen jättämänopeus n_j ja suhteellinen jättämä s toimintapisteessä, jossa syöttötaajuus on 50 Hz ja yörimisnopeus on vakio. (1p)
  - b. Moottorin tuottama vääntömomentti toimintapisteessä syöttötaajuuden muutoshetkellä. (2p)
  - c. Moottorin yörimisnopeus n_r , absoluuttinen jättämänopeus n_j ja suhteellinen jättämä s toimintapisteessä, jossa taajuus on 52 Hz ja yörimisnopeus on vakio. (1p)
  - d. Piirrä oikosulkumoottorin momentti-jättämäkäyrät mainituilla syöttötaajuuksilla 50 ja 52 Hz. Piirrä samaan kuvaan myös, kuinka moottorin toimintapiste muuttuu edellä mainittujen muutostilanteiden seurauksena. (2p)
- 2) Selitä lyhyesti seuraavat termit tai asiat
- a. DC-moottorin ankkuri (1p)
  - b. Sähkömoottorin IC-luokitus (1p)
  - c. Epätahtikoneen roottori (1p)
  - d. Jäähdytys (1p)
  - e. Jättämä (1p)
  - f. Kommutaattori (1p)
- 3)
- a. Kerro mitä haittaa syöttöjännitteen yliaalloista on ac ja dc -moottoreissa (2p)
  - b. Kerro millä eri tavoilla tahtikoneen roottori saadaan magnetoitua (2p)
  - c. Mitä etua on siitä, että oikosulkumoottorin päävuoto pidetään saman suuruisena yörimisnopeuden muuttuessa? Mitkä tekijät rajoittavat päävuodon pitämistä vakiona? (2p)
- 4) Kerro sähkömoottorikäytön mitoituksen periaatteet. (6p)
- 5) Vertaa tasavirtamoottorikäytön ja epätahtimoottorikäytön hyviä ja huonoja puolia. (Huomioi koko käyttö alkaen kolmivaiheisesta vaihtosähköverkosta) (6p)